

Petr Štádler: Hollywoodská černá listina: strategie vyslychaných před Výborem pro neamerickou činnost

(bakalářská diplomová práce, letní semestr 2011/2012)

(posudek vedoucího vypracoval Miloš Calda)

Charakteristika práce:

Cíl své práce formuluje autor takto: „práce si klade za cíl strategie těchto jedinců [hollywoodských aktérů] před výborem HCUA zmapovat. V sekci Metodologie Štádler uvádí, že „základní metodou bude... systematická typologizace výraznějších strategií... V druhém kroku bude potom následovat charakterizace, případně rozšíření stávající charakteristiky.“ (4)

Práce neobsahuje kritický rozbor použité literatury, jen velmi stručné, až příliš stručné charakteristiky (dohromady 12 řádek textu).

Autor rozdělil svoji tezi na 5 hlavních kapitol: 1 Dějinný kontext, 2. Obecný charakter výslechů před výborem HCUA, 4. Kategorie očištěných, 5. Nespolutracující svědci.

Ve své typologii autor rozlišuje dvě kategorie svědků: spolupracující a nespolutracující. V rámci těchto dvou hlavních kategorií rozlišuje svědky spolupracující z vlastního přesvědčení a ty, kteří byli k vypovídání donuceni okolnostmi. U nespolutracujících svědků zkoumá strategie jednotlivých vypovídajících, kteří se často odvolávali na 1. resp. 5. dodatek Ústavy Spojených států.

Americký antikomunismus z 2. poloviny 40. let a 1. poloviny 50. let 20. století se z dnešní perspektivy jeví jako dosti bizarní jev. Jak mohla Komunistická strana USA, která měla jen velmi malý počet členů (v různých dobách různý, průměrně cca 10 tisíc), procentuálně nesrovnatelně nižší než komunistické strany v Československu, Francii, Itálii, ba dokonce i ve Spojeném království, vůbec ohrozit liberálně demokratický politický systém v USA? Lze tvrdit, že americké antikomunistické tažení sklouzávalo do hysterického honu na čarodějnice, do hledání neexistujících nepřátel. Nezapomínejme však, a autor to mohl alespoň zmínit, že kolem Komunistické strany USA byly „nabaleny“ desítky frontových organizací, které byly komunistickou stranou řízeny. Počet jejich členů přesahoval jeden milion. Navíc v USA již od začátku 20. let, tedy dlouho před vznikem OSS nebo CIA, působila sovětská rozvědka, která měla v různých částech USA umístěny své „ilegály“. Mnohé je dnes jasnější než tehdy, zvláště poté, co byl v roce 1995 odtajněn dešifrovací program Venona, který pověsti některých „obětí“ mccarthismu (především Algeru Hissovi) velmi přitížil.

Autorovu kategorizaci i typologii považuji za adekvátní. Jeho teze dokazuje jeho schopnost pracovat s prameny.

Poznámky a připomínky:

Str. 11-12: několik po sobě následujících poznámek pod čarou odkazuje ke stejnému sekundárnímu prameni (pozn. č. 39-46, později č. 48-51). To není v pořádku.

Str. 12: „obžalování museli nastoupit k výkonům trestů“ – K výkonu trestu přece může nastoupit jedině odsouzený, nikoli obžalovaný. (tato výtku jde na vrub nikoli autora této práce, nýbrž autora sekundárního pramene).

Str. 14: „Hollywood se plně podřídil nátlaku radikálních amerikanistických uskupení.“ Dosti nehezká formulace, opět na vrub autora sekundárního pramene Daniela Srcha.

Str. 17: Upozorňuji, že Clifford Odets nebyl hercem, nýbrž dosti významným dramatikem.

Hodnocení a závěr:

Předložená práce splňuje nároky kladené na bakalářskou diplomovou práci. Lze konstatovat, že práce splnila vytčený cíl. Autorovi vytýkám, že nezařadil hlubší rozbor pramenů. Na základě uvedeného doporučuji hodnocení 1 (výborně) až 2 (velmi dobře), podle průběhu obhajoby.

.....
(doc. M. Calda)

V Praze, dne 14. ledna 2012.